

Dosarul nr. 2ac-64/22
(2-22014189-01-2cc-05042022)

ÎNCHEIERE

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând conflictul negativ de competență jurisdicțională materială apărut între Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani și Curtea de Apel Chișinău, în acțiunea de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Duca împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale, cu privire la anularea parțială a actului administrativ,

constată:

La 31 ianuarie 2022, Ion Duca a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale, anularea pct. 2.1., pct. 2.2. și pct. 2.3. al dispoziției nr. 2 din 27 ianuarie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale.

Prin încheierea din 14 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a dispus transmiterea cauzei de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată lui Ion Duca împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale, cu privire la anularea parțială a actului administrativ, după competență Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 50-54).

Prin încheierea din 25 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a suspendat examinarea cauzei și s-a transmis Curții Supreme de Justiție pentru soluționarea conflictului negativ de competență (f.d. 64-65).

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că competență să judece cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Duca împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale, cu privire la anularea parțială a actului administrativ, este Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de fond, unde urmează a fi remisă, din următoarele considerente.

Din materialele dosarului s-a constatat că, la 31 ianuarie 2022, Ion Duca a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale, cu privire la anularea parțială a actului administrativ (f.d. 2-3,10-11).

Prin încheierea din 14 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a dispus transmiterea cauzei de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată lui Ion Duca împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale, cu privire la anularea parțială a actului administrativ, după competență Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 50-54).

Prin încheierea din 25 februarie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, s-a suspendat examinarea cauzei și s-a transmis Curții Supreme de Justiție pentru soluționarea conflictului negativ de competență (f.d. 64-65)

În conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) și (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ. Curțile de apel soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituționalitate.

În corespundere cu art. 200 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată în fața căreia a apărut conflictul de competență de natura celui definit la art. 58 alin. (2) suspendă din oficiu procesul și prezintă dosarul instanței competente să soluționeze conflictul de competență. (3) Conflictul de competență dintre judecătoriile din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție.

Pentru soluționarea conflictului de competență apărut între Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani urmează de stabilit dacă dispoziția nr. 2 din 27 ianuarie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale, este act administrativ individual sau normativ.

Conform art.10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În conformitate cu art.12 din Codul administrativ, un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat, sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.

Deci, conform normelor de drept sus-citate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că diferențierea între actele administrative normative și actele administrative individuale se realizează, atât în funcție de obiectul lor, cât și în raport cu criteriul determinabilității persoanelor cărora li se aplică.

Astfel, actele normative sunt acea categorie de acte juridice care conțin o regulă, adică un act de aplicabilitate repetată, asupra unor subiecți de drept nedeterminați,

în timp ce actele individuale sunt acea categorie de acte care urmăresc stabilizarea unei situații juridice precise în raport cu un număr relativ restrâns și determinat de subiecți de drept.

Relevant, ce ține de întinderea efectelor juridice produse de actele administrative, completul relevă că urmează a diferenția actele administrative normative, care în principiu produc toate categoriile de efecte, fiind și izvoare ale dreptului, de actele administrative individuale, care se prezintă, în principiu, ca fapte juridice ce dau naștere la raporturi de drept administrativ, dar și la alte categorii de raporturi.

În speță, obiectul acțiunii îl constituie, dispoziția nr. 2 din 27 ianuarie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale, care prin prisma art.12 din Codul administrativ, este act administrativ normativ.

Caracterul normativ al unui act administrativ derivă din întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: este un act juridic subordonat legii, este un act probat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, este un act care nu se supune controlului constituționalității, stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice, asupra unor subiecți de drept nedeterminați.

De altfel, conform art. 2 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, în sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: act normativ – act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sînt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice.

Iar, potrivit art. 4 al Legii nominalizate, actul normativ are caracter public, obligatoriu, general și impersonal. Prevederile actului normativ sînt executorii, opozabile tuturor subiecților de drept și, în caz de necesitate, sînt impuse prin forța de constrângere a statului.

Așadar, la caz, se atestă întrunirea cumulativă a condițiilor legale enunțate mai sus. Astfel, fiind în prezența unor acte juridice subordonate legii, emise de o autoritate asimilată autorității publice, și anume Comisia pentru Situații Excepționale. Actul este emis în baza prevederilor legale și anume, a Legii nr. 212 din 24 iunie 2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, Hotărârea nr. 41 din 24 februarie 2022 a Guvernului privind declararea stării de urgență și regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale, adoptat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1340 din 4 decembrie 2001 și nu intră în sfera de competență a controlului de constituționalitate stabilită la art.4 din Codul jurisdicției constituționale. Este un act administrativ obligatoriu și produce efecte erga omnes, deoarece se adresează nu persoanelor ce figurează în conținutul său, ci prezintă un grad de generalitate mai mare, respectiv privește întreaga categorie a populației ce beneficiază de gaze naturale și energie electrică.

Deci, actul contestat stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice în ceea ce ține de aprobarea noilor prețuri reglementate la gaze naturale și pentru energia electrică, iar destinatarii actului sunt

un număr nedeterminat de persoane, consumatori de gaze naturale, energie electrică, cercul acestora nefiind unul determinat apriori, pe când actele administrative individuale urmăresc stabilizarea unei situații juridice precise în raport cu un număr relativ restrâns și determinat de subiecți de drept..

Prin urmare, actul administrativ, pct. 2.1., pct. 2.2. și pct. 2.3. al dispoziției nr. 2 din 27 ianuarie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale nu privesc soluționarea unui caz individual, dar conțin prevederi, care se vor aplica unui număr nedeterminat de situații și persoane.

Așadar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că actele administrative contestate în prezenta cauză stabilesc reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice și astfel, judecarea prezentei cauze în contencios administrativ, ține de competența Curții de Apel Chișinău, ca instanță de fond.

Deci reieșind din limitele obiectului și temeiul cererii de chemare în judecată depuse de Ion Duca, raportat la textele de lege enunțate, instanța competentă jurisdicțional de a examina acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ion Duca împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale, cu privire la anularea pct. 2.1., pct. 2.2. și pct. 2.3. al dispoziției nr. 2 din 27 ianuarie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale, este Curtea de Apel Chișinău.

Prin prisma art. 197 din Codul administrativ, se reține că nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

Căile procedurale asigură persoanelor interesate accesul la o instanță de judecată, căreia prin lege i s-a stabilit competența de a hotărî, iar pentru ca dreptul de acces la o instanță să fie respectat, trebuie ca instanța în fața căreia este adusă cauza să se bucure de jurisdicție deplină, adică instanța trebuie să fie competentă să analizeze atât aspectele de fapt, cât și pe cele de drept ale cauzei. Acest mod de reglementare al dreptului de acces la justiție este în concordanță cu principiile Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, potrivit cărora exercitarea dreptului de acces la justiție presupune tocmai asigurarea accesului oricărei persoane la un tribunal instituit de lege, adică garantarea unei proceduri judiciare în fața căreia să se poată realiza, efectiv, acest drept.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma standardelor Curții Europene a Drepturilor Omului, notează că nerespectarea de către o instanță a dispozițiilor de drept intern implică în principiu o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție (cauza DMD Group, A.S. vs Slovacia, 05 octombrie 2010, §61).

În același timp, articolul 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale garantează ca prim aspect al procesului echitabil înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională. De aceea, normele de competență jurisdicțională sunt de strictă interpretare, iar orice interpretare extensivă sau restrictivă trebuie calificată ca abuz de drept.

Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va soluționa conflictul negativ de competență, prin constatarea competenței Curții de Apel Chișinău la examinarea cauzei sus nominalizate.

În conformitate cu art. 200 alin. (3), 230 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se constată competența Curții de Apel Chișinău, la judecarea cauzei de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Duca împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale, cu privire la anularea parțială a actului administrativ, se remite Curții de Apel Chișinău, pentru examinare în fond.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu